

Eerste wijziging begroting 2021

In de inleiding van de begroting 2021 is aangegeven dat in aanvulling op de programmabegroting 2021 ook een eerste wijziging op de begroting 2021 aan de gemeenteraad ter vaststelling wordt voorgelegd. Dit doen we om zo actueel mogelijk te zijn en bijvoorbeeld de effecten van de septembercirculaire van 2020 al inzichtelijk te maken en te verwerken in de ramingen. Een ander voordeel van deze eerste wijziging is dat enkele andere onderwerpen met financiële gevolgen, die aan het einde van de zomer nog in beeld kwamen, ook meegenomen kunnen worden. Helaas vertonen de begrotingssaldi vanaf 2022 grotere tekorten.

Nr. Omschrijving (- teken houdt een voordeel in)	2021	2022	2023	2024
Begrotingssaldo conceptbegroting 2021	-8	561	1.050	1.059
	overschot	tekort	tekort	tekort
Mutaties 1e begrotingswijziging 2021				
1 Gevolgen septembercirculaire algemene uitkering	-33	127	226	202
2 DataLab	48	69	92	114
3 Vrijval budget peuteropvang	-50	-30	-30	-30
4 Wegvallen dividend Vitens	21	21	21	21
5 Verbetering e-toegang burgerzaken	20	20	20	20
Totaal mutaties	6	207	329	327
Begrotingssaldo na 1e wijziging	-2	768	1.379	1.386
	overschot	tekort	tekort	tekort

Hieronder per punt een toelichting op de voorgestelde begrotingswijzigingen.

1. Gevolgen septembercirculaire algemene uitkering

De gevolgen van de doorrekening van de septembercirculaire resulteren voor het jaar 2021 in een extra inkomst van € 33.000. De jaren daarna verslechtert onze financiële situatie. Gewoonlijk veren de inkomsten uit het gemeentefonds mee met de rijksuitgaven. Stijgen die, dan krijgen gemeenten ook meer geld en andersom. Deze 'trap op trap af' systematiek is voor 2020 en 2021 uitgeschakeld, dat wil zeggen dat de accressen (groeibewegingen) vastgezet zijn. Dit om in deze tijd stabiliteit te creëren. Nu zijn ook de meerjarenaccressen vanaf 2022 niet veranderd. Dat houdt in dat er een grote mate van onzekerheid zit in de wijze waarop het volgende kabinet in 2022 de 'trap op trap af' systematiek weer in gang zet. Tel daarbij op de verwachting dat de economische groei momenteel flink tegenvalt, terwijl in de circulaire nog oude groeicijfers zijn opgenomen, wat dus waarschijnlijk een te positief beeld geeft in de circulaire. Dit betekent een extra risico voor de jaren vanaf 2022. En die zagen er voor de gemeente Aalten vanwege de herverdeeleffecten sociaal domein en het klassieke deel toch al zorgwekkend uit.

N.B. Vooralsnog is een nadeel van 33 euro per inwoner opgenomen in de cijfers voor de herverdeeleffecten, dit kan bijvoorbeeld ook 50 euro worden zoals in sommige prognoses is opgenomen. Dat vergroot de opgave nog eens met ruim € 450.000. Niemand die echter op dit moment weet hoe (erg) het voor de gemeente Aalten gaat uitpakken. Zoals in de begroting aangegeven wordt al gewerkt aan ombuigings-ideeën om de problematiek meerjarig het hoofd te bieden.

Voor 2021 is het schrappen van de door het rijk opgelegde opschalingskorting de belangrijkste oorzaak van de extra ontstane budgettaire ruimte van ruim 2 ton. Alle overige maatstaven en ontwikkelingen opgeteld doen dit voordeel grotendeels teniet, zodat er per saldo een voordeel resteert van € 33.000. Voor het jaar 2022 is door het rijk een budget van 300 miljoen euro voor jeugdzorg toegekend dat is meegenomen. Desondanks krijgen we dat jaar onder aan de streep minder geld van het rijk, omdat verwacht wordt dat het aantal bijstandsgerechtigden behoorlijk oploopt. Omdat de grote(re) steden veel harder in die maatstaf delen, verschuift er binnen het gemeentefonds geld naar die regio's en is Aalten een nadeelgemeente. Dit geldt ook voor 2023 en 2024.

2. DataLab

Begin 2019 heeft het Directeuren Netwerk Achterhoek de intentie uitgesproken om meer te willen inzetten op datagedreven werken in de regio Achterhoek. Met beter en meer toegespitst datagebruik willen gemeenten en regio meer zicht krijgen op (de omvang van) maatschappelijke opgaven en besluitvorming transparanter en fact- en evidence-based maken. Daarnaast verwachten zij dat het gebruik van data hen ook kan helpen bij het voorbereiden, monitoren en evalueren van beleid en verbetering van de dienstverlening. Om dat te bereiken zijn de negen gemeenten in Gelderland Oost, alsmede de regio-organisatie, voornemens om een DataLab op te zetten.

Daar kunnen beleidsmedewerkers uit Gelderland Oost terecht om samen met medewerkers van het DataLab aan de slag te gaan met een datagedreven onderbouwing van (lokaal en regionaal) beleid.

Het DataLab start met 4 FTE uitbouwend naar 10 FTE. De huisvesting van dit DataLab is bij de gemeente Bronckhorst. Naast salariskosten, ICT en materiële kosten wordt in de begroting ook rekening gehouden met kosten voor aankoop en bewerking van datasets. Deze kosten worden opgeteld en gedeeld op basis van inwonertal van de 9 gemeenten. De bedragen gaan uit van volledige deelname. Bij een kleiner aantal deelnemende gemeenten wordt in beginsel langzamer opgeschaald.

De kosten voor deelname lopen op van € 48.000 in 2021 naar geschat € 135.000 in 2025.

Vooruitlopend op definitieve deelname worden deze kosten nu geraamd in deze 1^e wijziging. Deze interessante nieuwe ontwikkeling geeft ook een impuls aan de regionale samenwerking. Het verbetert de informatiepositie van de regio. De verwachting is dat alle gemeenten deelnemen. Daar isoleren we ons liever niet van, wat een negatief signaal is naar de andere gemeenten.

Daarnaast zijn er baten van het DataLab te verwachten. Deze zijn in te delen in zowel kwalitatieve (beter en doelgerichter beleid, regionale samenwerking, meer datagedreven sturing) als kwantitatieve baten. Berenschot heeft op basis van cijfers van andere gemeenten een prognose gemaakt. In 2021 wordt nog niet op baten gerekend. In de jaren daarna worden de baten afgezet tegen het beleidsbudget van de gemeente (circa 75% van de begroting). De besparing wordt geraamd op 0,1% daarvan, jaarlijks oplopend naarmate omvang en invloed van datagedreven werken toeneemt.

Vooralsnog worden deze baten niet ingeboekt, omdat nog niet duidelijk is waar bespaard kan gaan worden. Wel lijkt het aannemelijk dat er minder ingehuurd hoeft te gaan worden, waardoor in de toekomst minder kosten hiervoor ontstaan.

3. Vrijval budget peuteropvang

Na ruim 2 jaar praktijkervaring is een beter beeld ontstaan van de omvang van de doelgroep, die gebruik maakt van de subsidieregeling voor reguliere peuteropvang. Het gebruik door deze doelgroep blijkt financieel zodanig lager uit te vallen dat een aanzienlijk deel van het hiervoor in de begroting uitgetrokken budget (structureel) onbesteed blijft. In overleg met de organisaties voor peuteropvang is daarom besloten om niet verder te korten op de kleinschaligheidstoelage, waarvan de dekking onderdeel uitmaakt van het genoemde budget.

Intensief overleg hierover heeft ons namelijk geleerd dat een verdere bezuiniging hierop direct ten koste gaat van het aanbod van peuteropvang in de kleine kernen. In het kader van IKC-vorming en het belang van schoolse- en voorschoolse voorzieningen (en dus de leefbaarheid) in de buurtschappen is dit een zeer ongewenste situatie. Wij blijven uiteraard ook in de toekomst onverminderd in overleg met de organisaties voor peuteropvang en de schoolbesturen hierover. De opgenomen bezuiniging in de gemeentebegroting voor 2022 kan, ondanks het handhaven van de kleinschaligheidssubsidie op € 57.000 (niveau 2019/2020), toch gerealiseerd worden door de ruimte in het onbestede deel van het totale budget reguliere peuteropvang (voorheen peuterspeelzaalwerk), waarin de bezuiniging ook al was verwerkt.

Dit betekent concreet dat er zowel tegemoet gekomen wordt aan de opdracht van de raad om op het budget reguliere peuteropvang per 2022 € 37.000 te bezuinigen als aan het verzoek van de kinderopvangorganisaties en Accent Scholengroep om de bezuiniging op het aanvullende kleinschaligheidssubsidie te beperken tot de eerste ronde van € 18.000 en dit deelbudget dus te handhaven op € 57.000. Uiteindelijk kan er zelfs een extra bedrag aan budget vrijvallen van € 50.000 in 2021 en structureel € 30.000 ingaande 2022.

4. Wegvallen dividend Vitens

In de meerjarenraming is nog rekening gehouden met de inkomsten uit dividend van Vitens van € 21.000. Vitens heeft de aandeelhouders echter geïnformeerd dat gezien de huidige solvabiliteit verwacht wordt dat ze geen dividend meer uitkeren. Vitens wil de solvabiliteit de aankomende jaren laten stijgen naar een minimumniveau van 35% en blijvend voldoen aan de financiële ratio's zoals gesteld door de kredietverstrekkers. Hiervoor zal de aankomende jaren het nettoresultaat binnen Vitens moeten worden toegevoegd aan het eigen vermogen. Daarom ramen we deze post structureel af.

5. Verbetering e-toegang burgerzaken

Binnen de organisatie wordt op alle fronten volop gewerkt aan de verdere digitalisering van de dienstverlening, ook bij burgerzaken. Vanuit het dienstverleningsconcept wordt volop ingezet op het zoveel mogelijk digitaal aanbieden van gemeentelijke diensten. De leverancier van de applicatie Key2Burgerzaken, Centric, heeft een offerte uitgebracht voor 15 e-diensten/webformulieren. Uitbreiding van onze digitale dienstverlening is, los gezien van alle voordelen met betrekking tot verbeterde dienstverlening en kwaliteit van de informatie, tevens een pré in het huidige coronatijdperk. Burgers hoeven niet of minder vaak voor diensten naar het gemeentekantoor te komen en de organisatie kan de werkzaamheden, mede in het kader van de uitgangspunten met betrekking tot thuiswerken, beter afstemmen.

De eenmalige kosten voor de aanschaf en inrichting van alle koppelingen met het klantverwijssysteem en het zaakstelsel worden in 2020 bekostigd uit het coronabudget en bedragen € 37.400.

De structurele kosten voor Selfservice Burgerzaken komen per jaar neer op circa € 20.000.